

Helsinge Hem och Skolas ställningstagande till Vanda stads servicenätutredning gällande svenskspråkiga serviceområdet

I Vanda stad finns fyra svenskspråkiga lågstadieskolor (Mårtensdals skola i Mårtensdal, Dickursby skola i Dickursby, Västersundoms skola i Västersundom och Helsinge Kyrkoby skola i Helsinge Kyrkoby), ett svenskspråkigt högstadium (Helsinge skola i Helsinge Kyrkoby) och ett svenskspråkigt gymnasium (Helsinge gymnasium i Helsinge Kyrkoby).

I Vanda stads servicenätsutredning för svenskspråkig service i Vanda, föreslås att 25% av lågstadierna stängs och eleverna flyttas till två andra skolor. Förslaget skulle innebära att stänga Finlands äldsta skola, den 200 år gamla Kyrkoby skola och ge utrymmena till Helsinge gymnasiums användning. Gymnasiet har brist på utrymmen p.g.a. lagändringar sedan byggnaden togs i bruk 2009 och att fler elever än tidigare förlänger sina gymnasiestudier till fyra år.

Från 2021 framåt förlängdes läroplikten i Finland till tolv år. Alla ungdomar ska fortsätta sin utbildning till andra stadiet. Detta har ökat behovet av gymnasieplatser, även på svenska i Vanda, och Helsinge Gymnasium har varje år en lång kö av elever från hela huvudstadsregionen som inte får plats.

Gymnasiet och högstadiet använder delvis samma lärare och övrig personal samt gemensamma utrymmen. Både lärare, studerande och övrig personal anser det värdefullt att gymnasiet och högstadiet samarbetar och verkar i samma utrymmen eller i byggnaderna strax intill varandra.

Förslaget att splittra gymnasiets undervisning till två olika adresser är en bristfällig och kortsiktig lösning som försvårar vardagen för både andra stadiets elever och gymnasiets lärare och övrig personal. Lösningen skulle även påverka högstadiet negativt.

För gymnasiestuderande och lärare skulle en förflyttning mellan två adresser förlänga skoldagen, då raster behövs för att återhämta sig och förbereda sig för lektioner. Skolmaterialet skulle lida vid dåligt väder och sannolikt skulle många använda sig av bil då det är möjligt, vilket skulle öka faror för både bilister och fotgängare under skoldagen. Lösningen skulle innebära risker för studerandenas välmående genom ökad stress.

Kontakt mellan lärare, övrig personal och studerande, kontakt mellan lärare/personal och samhörighet mellan studerande skulle försämrats. En förlängning av skoldagen skulle dessutom innebära utmaningar i undervisningens schemaläggning och ökat behov av tillfälliga vikarier.

Kyrkoby skolas utrymmen är avsedda för lågstadieundervisning och lämpar sig dåligt för moderna gymnasiestudier. En av byggnaderna är skyddad av museiverket och ombyggnadsmöjligheter är därför begränsade.

En försämring av det svenska lågstadienätet i Vanda skulle innebära att Vanda stad minskar sin attraktivitet som en stad för svenskspråkiga och tvåspråkiga familjer, vilket på sikt också kan betyda färre elever i högstadiet och andra stadiet. Redan nu är skolvägarna långa för många unga elever. En ytterligare försämring ställer svenskspråkiga elever, studerande och familjer i en sämre position än elever i finskspråkiga skolor i Vanda som oftast har promenadväg till skolan.

Förslaget kommer troligtvis inte att innebära kostnadsinbesparingar (beräknat 180 000 euro) för Vanda stad, eftersom risken är att många familjer flyttar till andra närliggande kommuner med bättre service på svenska och långsiktig planering som invånarna kan lita på. Som jämförelse pågår i Vanda stad investeringar i finska skolor och gymnasier för över 60 miljoner euro.

Helsinge Hem och Skola understöder inte Vanda stads förslag att försämma service på svenska i Vanda. Helsinge Hem och Skola föreslår att Kyrkoby skola fortsätter som en lågstadieskola och alternativa lösningar utreds för gymnasiets utrymmesbrist. Både gymnasiets elever och lärare har uttryckt sin åsikt att vilja fortsätta verka i gymnasiets utrymmen och inte splittras på två avlägsna adresser med närmare en kilometers avstånd.

På kort sikt föreslår Helsinge Hem och Skola att en arkitekt anlitas för att förbättra planlösningen och inredningen i klassrum och korridorer, och att en-två baracker installeras på baksidan av skolan/gymnasiet för stödfunktioner. På lång sikt föreslår vi en tilläggs- eller ny byggnad i samband med gymnasiebyggnaden.

Detta skulle bibehålla Vanda stad som en attraktiv, pålitlig hemort för svenskspråkiga och tvåspråkiga familjer, öka Helsinge gymnasiets attraktivitet som ett högklassigt gymnasium i huvudstadsregionen med ändamålsenliga utrymmen och fungera som en långsiktig lösning som lockar nya familjer till Vanda.

Helsinge Hem och Skola

30.3.2026